

چکیده

این پژوهش به منظور بررسی اثر دو مدت زمان محدودیت کمی خوراک (۷ و ۱۴ روز) با چهار شدت متفاوت محدودیت کمی خوراک (۵، ۱۰، ۱۵، و ۲۰ درصد کمتر از توصیه راهنمای پرورش سویه راس ۲۰۰۷) بر عملکرد، خصوصیات لاشه، فراسنجه‌های خونی و سیستم ایمنی جوجه‌های گوشتی نر سویه راس ۳۰۸، به صورت طرح کاملاً تصادفی در قالب آزمایش فاکتوریل (۲×۴) به همراه یک تیمار شاهد، شامل ۲۷۰ جوجه گوشتی نر یکروزه سویه راس انجام گردید. جوجه‌ها به ۹ تیمار، هر تیمار با ۳ تکرار و ۱۰ جوجه در هر تکرار تقسیم و جوجه‌ها به مدت ۴۲ روز پرورش داده شدند. جوجه‌ها از سن هشت روزگی، به مدت یک یا دو هفته تحت محدودیت کمی غذایی قرار گرفتند. پس از اتمام دوران محدودیت، تا پایان دوره پرورش (سن ۴۲ روزگی)، جوجه‌های تیمارهای مختلف، به طور آزاد تغذیه شدند. نتایج نشان داد که مصرف خوراک در کل دوره تحت تاثیر، اثرات مدت زمان و شدت محدودیت غذایی قرار گرفته و معنی دار شده است ($P \leq 0/05$). در کل دوره پرورش میزان افزایش وزن معنی دار بوده است و در مجموع افزایش وزن بین تیمارها نسبت به گروه شاهد بالاتر بوده است ($P \leq 0/05$). در کل دوره پرورش ضریب تبدیل خوراک در تیمار شاهد بالاتر بوده و معنی دار گردیده است ($P \leq 0/05$). مقایسه وزن نهایی جوجه‌ها در این تحقیق نشان داده است که جوجه‌های تحت محدودیت غذایی توانستند در ۴۲ روزگی به وزن گروه شاهد دست یابند و حتی وزن نهایی بالاتری نسبت به گروه شاهد (تغذیه آزاد) داشته باشند؛ هر چند نتایج معنی دار نشده است ($P > 0/05$). شاخص تولید در تحقیق حاضر در تیمارهای تحت محدودیت غذایی بالاتر بوده، هر چند معنی دار نشده است و تیمار چهارم از نظر عددی بالاترین شاخص تولید (۳۵۶) را داشته است ($P > 0/05$). در خصوص، خصوصیات لاشه و مقایسه بخش‌های مختلف دستگاه گوارش، چربی حفره شکمی در تیمارهای با مدت محدودیت غذایی چهارده روز نسبت به مدت زمان هفت روز کمتر بوده، هر چند معنی دار نگردیده است ($P > 0/05$). همچنین درصد وزنی ایلئوم، وزن روده کور راست، درصد وزنی روده کور راست، وزن روده کور چپ و درصد وزنی روده کور چپ در تیمار شاهد نسبت به سایر تیمارها بالاتر بود و معنی دار گردید ($P \leq 0/05$). در بررسی متابولیت‌های خونی در گروه‌های تحت محدودیت، در مجموع نتایج معنی دار نشد ($P > 0/05$). هر چند مدت محدودیت هفت روز نسبت به مدت زمان چهارده روز باعث افزایش معنی دار کلسترول کل شد ($P \leq 0/05$). در بررسی تیتراآنتی‌بادی در گروه‌های تحت محدودیت غذایی و همچنین در خصوص اندام‌های دخیل در سیستم ایمنی در مجموع اختلاف معنی‌داری مشاهده نشد ($P > 0/05$). هر چند درصد وزنی کبد در مدت محدودیت هفت روز نسبت به مدت زمان چهارده روز بالاتر بوده و معنی دار گردیده است ($P \leq 0/05$). همچنین درصد وزنی بورس فابریوس در تیمارهای مختلف از نظر عددی نسبت به تیمار شاهد بالاتر بوده است ($P > 0/05$).

کلمات کلیدی: محدودیت غذایی، رشد جبرانی، عملکرد، لاشه، فراسنجه‌های خونی، سیستم ایمنی، جوجه‌های گوشتی